

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Է. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«25» 10 2019թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 000089

Ձեռնարկողը՝

Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ
Ք. Երևան, Կ. Ուլենցու 31

Գործունեությունը՝

**Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի
թանգարանացում և հարակից տարածքների բարեկարգման
աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ**
Արարաբի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Ա. Դռնոյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

թիվ ԲՓ 000089

'25' 10 2019թ.

Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի թանգարանացում և հարակից տարածքների բարեկարգման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ

Պատվիրատու՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ
Ներկայացված նյութեր՝ Նախնական գնահատման հայտ
Գ կատեգորիա
Տեղադրման վայրը՝ Արարատի մարզ, Հնաբերդ համայնք

Հայաստանի Հանրապետությունը Համաշխարհային Բանկից (ՀԲ) ֆինանսավորում է ստացել «Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագրի» (ՏՏԵԶԾ) նախապատրաստման դրամաշնորհային ենթածրագրի (Դրամաշնորհ № TFOA1063) ֆինանսավորման նպատակով:

Ակնկալվում է, որ ՏՏԵԶԾ-ն կհանգեցնի ավելի բարձր տնտեսական աճի և զբաղվածության ապահովմանն այն շրջաններում, որտեղ տեղակայված են զբոսաշրջային ուղղություն հանդիսացող քաղաքները: ՏՏԵԶԾ-ի միջոցառումների նպատակն է կենտրոնանալ համայնքային ենթակառուցվածքի որակի և հուսալիության բարելավման, զբոսաշրջության և ագրոբիզնեսի զարգացման, ինչպես նաև մասնավոր հատվածի ներդրումների ներգրավման նպատակով բարենպաստ միջավայր ձևավորելու վրա:

Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի թանգարանացման և հարակից տարածքների բարեկարգման նախագիծն ընդգրկված է սույն ՏՏԵԶԾ-ի շրջանակներում: Նախատեսվող գործունեության նպատակն է Դվինը որպես պատմական Հայաստանի մայրաքաղաք և պատմամշակութային արժեք ամրակայել ու պահպանել, ինչպես նաև բարելավել, վերականգնել և վերակառուցել հարակից տարածքների ենթակառուցվածքները՝ զբոսաշրջության համար գրավիչ վայր դարձնելու նպատակով:

«Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի թանգարանացում և հարակից տարածքների բարեկարգում» նախագիծը բաղկացած է հետևյալ բաղադրիչներից.

1) Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի թանգարանացում՝ ամրակայել, պահպանել Դվինը որպես պատմական Հայաստանի մայրաքաղաք և պատմամշակութային արժեք, ինչպես նաև բարելավել, վերականգնել և վերակառուցել հարակից տարածքների ենթակառուցվածքները՝ զբոսաշրջության համար գրավիչ վայր դարձնելու նպատակով:

2) Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի հուշարձանների մասնակի վերականգնում՝ կենտրոնական թաղամասի Սբ. Գրիգոր Կաթողիկե և միանավ եկեղեցիների, պատրիարքական ապարանքի և հարակից կառույցների, բնակելի համալիրի, Արշակունիների գահադահլիճի մասնակի վերականգնման և ամրակայման նպատակով:

3) Հայաստանի հին մայրաքաղաքների թանգարանի շենքի կառուցում՝ Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի հնավայրի տարածքում:

4) Հնավայրի գլխավոր մուտքի հարակից տարածքում իրականացվող աշխատանքներ՝ ավտոկայանատեղի, հեծանիվների կայանատեղի և սպասարկման կենտրոնի կառուցումը (սանհանգույցներ, տոմսարկղ, էքսկուրսավարի սենյակ, աուդիո և վիդիո ծառայություններ, հուշանվերների տաղավար): Այս բաղադրիչի շրջանակներում նախատեսվում է նաև Հնաբերդ համայնքի տարածքում ավանդական արհեստների և ուտեստների, ինչպես նաև պատմական վերարտադրությունների կազմակերպման վայրերի, ավանդական տնայնագործական, արհեստագործական տարրերի վերականգնումը զբոսաշրջիկների այցելությունը խթանելու համար:

5) Բնակավայրի տարածքում իրականացվող աշխատանքներ՝ Հնաբերդ համայնքի տարածքով դեպի Դվին հնավայր տանող գյուղական ճանապարհի վերականգնում:

Կատարվել է Դվին հնավայրի տարածքի մանրամասն ուսումնասիրություններ՝ առաջադրված թանգարանի շենքի, սպասարկման կենտրոնի և կայանատեղի կազմակերպման նպատակով: Կառուցվելիք շինությունների տարածքի ընտրությունը պայմանավորված է նախ և առաջ հնավայրի տեսողական ընկալմանը չխոչընդոտելու, զբոսաշրջիկների սպասարկման հարմարավետությունն ապահովելու, կառույցի նախընտրելի կողմնորոշման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի ներդաշնակության ու հետաքրքիր համայնապատկերներով:

Համաձայն նախնական գնահատման հայտի նախատեսվում է կառուցապատել հետևյալ մակերեսներով տարածքներ.

- Դվին թանգարան (տեխնիկական և գրասենյակային տարածքներ, ցուցասրահներ, գրադարան, մատենադարան, լուսանկարների ֆոնդ և այլն) - 455.42մ²,
- տուրիստական սպասարկման կենտրոն (տոմսարկղ, էքսկուրսավարի սենյակ, աուդիո և վիդիո ծառայություններ, հուշանվերների տաղավար) - 104.23մ²,
- անցուղի - 120.0մ²,
- ավտոկայանատեղի (3 ավտոբուսի և 12 մեքենայի համար) - 460.0մ²:

Թանգարանի կառուցման շինարարական աշխատանքներից առաջ կատարվելիք պեղումներից արժեքավոր կառույցներ հայտնաբերելու դեպքում կկատարվի նախագծի վերամշակում և դրանք կներառվեն թանգարանի ցուցասրահներում: Սպասարկման կենտրոնը առաջարկվում է տեղադրել ավտոկայանատեղի թանգարանի շենքի հարևանությամբ՝ այցելուների սպասարկումը ավելի հարմար դարձնելու նպատակով: Հնաբերդ համայնքում, դեպի Դվին հնավայր տանող գյուղական ճանապարհին կից, ընտրվել է համայնքային պատկանելիության հողատարածք (համայնքապետարանին հարակից տարածք), որտեղ նախատեսվում է տեղակայել տեխնիկական առաջադրանքով նախատեսված ավանդական արհեստների և ուտեստների, տնայնագործական և արհեստագործական տարրերի վաճառքի տաղավարներ, հանդիսությունների համար հարթակ, հանրային զուգարան, շվաքարաններ և այլն: Այս տարածքի ընտրությունը պայմանավորված է մի շարք առավելություններով, մասնավորապես Հնաբերդ համայնքի մայրուղուց դեպի Դվին քաղաքատեղի տանող հիմնական զբոսաշրջային ճանապարհին հարող համայնքի կենտրոնական հատվածում գտնվող տեղադիրքով, ինչպես նաև համայնքային սեփականության կարգավիճակով, փորքիկ պուրակի և ինժեներական ենթակառուցվածքների առկայությամբ, ինչը նպաստելու է ֆինանսական միջոցների խնայմանը:

Համաձայն գլխավոր հատակագծի Հնաբերդ համայնքի տարածքում նախատեսվող կառուցապատման մակերեսը կազմում է 1650.0մ², որից.

- ժամանակավոր կարգավիճակ ունեցող տաղավարներ և հանրային զուգարան՝ 110.0մ²,
- հարթակ հանդիսությունների կազմակերպման համար՝ 506.0մ²,
- նստարաններ՝ 6 հատ,

• պարիսպ-պատ՝ 37.5մ² և այլն:

Հնաբերդ համայնքի տարածքներում իրականացվող աշխատանքների կառուցապատման ընդհանուր մակերեսը կկազմի մոտ՝ 2790.0մ² (1650.0մ² + 1140.0մ²): Մայրուղուց դեպի Հնաբերդ համայնք տանող ճանապարհը գտնվում է անմխիթար վիճակում: Համայնքում բացակայում են մայրերը: Ջրահեռացումը փողոցից կազմակերպվում է կողային կիսախողովակներով, որոնք մի շարք հատածներում ջարդված են: Գյուղամիջյան ավտոճանապարհի երկարությունը մինչև Դվին հնավայր կազմում է մոտ 500.0մ, որը նախատեսվում է վերակառուցել՝ օգտագործելով գոյություն ունեցող ծրագիծը, համապատասխանեցնել այն գործող նորմատիվ հարաչափերի:

Ավտոճանապարհի առաջին հատվածի լուսավորությունը նախատեսվում է իրականացնել նոր սյուներով (նախկինում օգտագործված փայտե սյուների փոխարեն), իսկ մյուս հատվածներում կատարել նորոգման աշխատանքներ: Ընդհանուր առմամբ, ասֆալտով պատվող ճանապարհի մակերեսը կկազմի մոտ 6000.0մ²:

Նախատեսվող աշխատանքները (ավանդական արհեստների և ուտեստների, տնայնագործական և արհեստագործական տարրերի վաճառքի տաղավարներ, հանդիսությունների համար հարթակ, հանրային զուգարան, շվաքարաններ, ճանապարհի նորոգում և այլն) իրականացվելու են Հնաբերդ համայնքի վարչական սահմաններում՝ համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողատարածքների վրա:

Ըստ նախնական գնահատման հայտի՝ նախատեսվող գործունեության համար պահանջվող ջրամատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել Հնաբերդ համայնքի ջրամատակարարման ցանցից, իսկ ջրահեռացումը (հանրային զուգարաններ, թանգարան, սպասարկման կենտրոն) կիրականացվի անջրաթափանց սեպտիկ հորերով: Դվին թարգարանի, տուրիստական սպասարկման կենտրոնի և այլ կառույցների ջեռուցումը նախատեսվում է իրականացնել էլեկտրաէներգիայի միջոցով:

Շինարարական աշխատանքների տևողությունը կազմելու է 21 ամիս՝ հաշվի առնելով շինարարության ընդհանուր ծավալը և նախագծային լուծումները: Աշխատանքների կազմակերպումը կիրականացվի օգտագործելով շինարարական կազմակերպության շինարարական մեքենաները և մեխանիզմները, իսկ բացակայության դեպքում կիրականացվի անհրաժեշտ տեխնիկայի վարձակալություն: Նշված արհեստական կառուցվածքների նախագծային լուծումները և տեխնիկական բնութագրերը առավել մանրամասն բերված են նախագծային փաստաթղթերում: Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ նյութատեխնիկական ռեսուրսների մատակարարումը կիրականացվի լիցենզավորված կազմակերպություններից և գլխավոր կապալառու կազմակերպության արտադրական բազայից: Շինարարական ճամբարի մակերեսը կազմելու է 100.0մ²: Վառելիքի և քսայուղերի պահեստավորում չի նախատեսվում: Թափոնների կուտակումը իրանացվելու է բնապահպանական կառավարման պլանին համապատասխան, իսկ առաջացած թափոնները տեղափոխվելու են Հնաբերդ համայնքի կողմից հատկացված՝ շինհրապարակից 6.0կմ հեռավորության վրա գտնվող աղբավայր: Շինարարական աշխատանքների ժամանակ հանված գրունտների ընդհանուր քանակը կկազմի 6570.0մ³, որը օգտագործվելու է տարածքի բարեկարգման համար:

Պատճառաբանական եզրահանգումներ: Վերլուծելով ներկայացված նախնական գնահատման հայտի տեղեկատվությունը, շրջակա միջավայրի նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումներից ստացված կարծիքները, փորձաքննական գործընթացում առաջարկությունների և դիտողությունների հիման վրա կատարված լրամշակումները, ինչպես նաև կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության դրական կարծիքը, Հնաբերդ համայնքապետարանում իրականացված հանրային քննարկումների արդյունքները կարելի է անել հետևյալ եզրահանգումները:

Նախատեսվող շինարարական աշխատանքների իրականացման արդյունքում ակնկալվող հնարավոր բացասական ազդեցությունները կլինեն աննշան, կարճատև և

տեղային, իսկ առաջացող արտանետումները կունենան ժամանակավոր բնույթ և կարտանետվեն հարթակային աղբյուրներից:

Նախատեսվող գործունեության շինարարության և շահագործման ընթացքում նախնական գնահատման հայտում նախատեսված միջոցառումների արդյունքում տարածքի աղտոտվածությունը՝ շրջակա միջավայրի բոլոր բաղադրիչներով, կգտնվի թույլատրելի նորմերի սահմաններում: Հայտում ներկայացված են կեղտաջրերի հավաքման և հեռացման, աղբահեռացման, մթնոլորտի աղտոտվածության նվազեցման, աղմուկի մակարդակի, հնագիտության, ռեկուտիվացիայի, բարեկարգման և կանաչապատման հարցերի լուծումները: Նախատեսված են շրջակա միջավայրի բարելավմանն ուղղված բավարար միջոցառումներ:

Այսպիսով, հիմք ընդունելով վերը նշվածը, ինչպես նաև իրականացվող աշխատանքների ծավալները, խախտվող տարածքի փոքր մակերեսը, մշակված բնապահպանական միջոցառումները՝ կարելի է ենթադրել, որ նախատեսվող գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա կլինի կարճատև և նվազագույն թույլատրելի նորմերի սահմաններում:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախնական գնահատման հայտի փաստաթղթերում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների պահանջներին, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում ներառել լրացուցից միջոցառումներ՝ պարտադիր կարգով պահպանելով բնապահպանական, կառուցման և շահագործման հետ կապված բոլոր նորմերը:
2. Նախատեսվող շինարարական աշխատանքներն անհրաժեշտ է իրականացնել և ավարտել օրվա սահմանված ժամին՝ բնակելի տարածքներում աղմուկի և առավելագույն բեռնվածությամբ աշխատանքային ժամերի ավելացումից խուսափելու համար:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից ներկայացված Հայաստանի պատմական մայրաքաղաք Դվինի թանգարանացում և հարակից տարածքների բարեկարգման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Գլխ.մասնագետ

Կ. Մովսիսյան